Gemeente Assen

Raadsvoorstel

Onderwerp	Programmabegroting 2026
Kenmerk	73960-2025
Datum verzending	25 september 2025
Besluitvormende raad	6 november 2025
Consulterende raad	N.v.t.
Namens	het college van burgemeester en wethouders van gemeente Assen de heer M.L.J. Out, burgemeester de heer T. Dijkstra, secretaris

1 Beslispunten

1.1 De programmabegroting 2026, het daarin gepresenteerde beleid en de bijbehorende programma- en investeringsbudgetten voor het komende jaar vast te stellen.

1.2 De meerjarenprognose 2027 - 2029 voor kennisgeving aan te nemen.

2 Inleiding

Voor u ligt de programmabegroting 2026.

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2026/0/p1-homepage

De programmabegroting bevat de beleidsinhoudelijke en financiële richting voor 2026 en de jaren daarna. In deze begroting zijn de geformuleerde ambities uit het bestuursakkoord Dichtbij & Daadkrachtig in de jaarschijf 2026 verwerkt. Voor de jaarschijven 2027-2029 zijn geen beleidsvoornemens opgenomen.

Een solide begroting voor voor 2026 en 2027. Voor de jaren daarna zien we structurele tekorten. We hebben ook bij de programmabegroting 2025 al aangegeven dat de maatschappelijke opgaven niet zonder voldoende structurele middelen kunnen worden uitgevoerd.

Na de Tweede Kamer verkiezingen van 29 oktober 2025 zal worden gestart met de formatie om te komen tot een nieuw kabinet. Samen met onze partners wijzen we de formerende partijen op de verstrekkende consequenties van de korting op het gemeentefonds, de disbalans in taken en middelen en de inadequate financieringsmethodiek voor lonen en prijzen voor onze stad (zie voor een nadere uitleg Hoofdstuk 4 Financiële vooruitzichten).

Wij zijn en blijven van mening dat het Rijk deze problemen moet oplossen.

Toch zien we, ondanks ons standpunt dat het Rijk voldoende middelen beschikbaar moet stellen, de noodzaak voorbereidingen te treffen voor het inventariseren van kostenbesparende en

inkomstenverhogende maatregelen. Deze inventarisatie is uiterlijk eind februari 2026 beschikbaar zodat deze, indien nodig, kan worden betrokken bij de coalitiebesprekingen. Bij de Kaderbrief 2027 zal, met de kennis van de komende periode, opnieuw de financiële stand van zaken tegen het licht worden gehouden.

3 Beoogd effect

Een structureel en reëel sluitende begroting en meerjarenraming waarmee Assen uitvoering kan geven aan haar wettelijke taken en beleid.

4 Argumenten

4.1 De begroting 2026 en de meerjarenschijf 2027 is structureel en reëel sluitend. De begroting 2026 sluit beleidsmatig aan bij het bestuursakkoord Dichtbij &Daadkrachtig.

De jaarschijven 2028 -2029 zijn niet structureel sluitend als gevolg van de disbalans in taken en middelen en de wijze waarop de gemeenten worden gecompenseerd voor de loon en prijsontwikkelingen.

Begrotingsadvies VNG

De VNG heeft een begrotingsadvies voor de programmabegroting 2026-2029 gepublciceerd. Dit begrotingsadvies is verwoordt in een ledenbrief (Lbr. 25/023) van 20 mei 2025 aan colleges en gemeenteraden. Het advies is op hoofdlijnen als volgt:

• Probeer de begroting 2026 en 2027 sluitend te maken, maar geef de effecten van de kortingen transparant weer. Al dan niet met toepassing van de mogelijkheid om een deel van de reserves in te zetten. De disbalans in taken en middelen is er nog steeds en dit heeft grote effecten op de taken die gemeenten uitvoeren. Dit moeten we inzichtelijkmaken.

• Middelen terugwerkende kracht: benut het incidentele geld voor compensatie 2023 en 2024 om gaten in 2026 en 2027 te dichten of in te zetten in het stelsel.

• Breng baten en lasten jeugdhulp in balans met stelpost Van Ark waarbij er een realistische raming is gemaakt van de lasten voor.

Het Asser beeld van de programmabegroting 2026 -2029 weerspiegelt het advies van de VNG.

Na de val van het Kabinet Schoof op 3 juni 2025 hebben de leden op de Algemene ledenvergadering VNG van 18 juni 2025 zich uitgesproken voor de continuering inzet resolutie ‘Inzet VNG richting het nieuwe kabinet’ (Najaars ALV 2024). Het VNG-bestuur stelde aan de ALV voor om de huidige inzet gericht op het herstel van de balans tussen taken en middelen te continueren, waarbij de resolutie uit de Najaars ALV van 29 november 2024 leidend blijft. De leden hebben daarin uitgesproken dat:

- het uitgangspunt voor afspraken met het rijk onverkort van kracht blijft, namelijk dat gemeenten voldoende middelen moeten hebben om hun taken en verantwoordelijkheden waar te kunnen maken

- gemeenten bereid zijn te overleggen met het kabinet om te komen tot een gezamenlijke inhoudelijke agenda voor onze inwoners en dat hierbij betaalbaarheid en uitvoerbaarheid van de nieuwe doelstellingen en taken randvoorwaardelijk zijn voor de instemming met die agenda

- als het rijk taken en middelen in balans heeft gebracht in de voorjaarsnota, gemeenten bereid zijn aan deze gezamenlijke inhoudelijke agenda daadwerkelijk invulling te geven

Het bestuur van de VNG is van mening dat deze uitgangspunten nog steeds voldoende houvast geven voor de VNG-inzet in de komende periode. Dat betekent dat wij ons richting het kabinet sterk blijven maken op onderwerpen die voor gemeenten van belang zijn en daarbij helder

maken dat er duidelijke grenzen zijn aan de mogelijkheden voor gemeenten om bij te dragen aan de beleidsprioriteiten en aan de uitvoering van akkoorden waarvoor geen toereikende middelen beschikbaar zijn. Het bestuur kiest hierbij voor een pragmatisch-constructief-realistische toon richting het huidige kabinet.

Voorbereiden op besparingsmaatregelen

Het meerjarenperspectief voor de jaren 2028 en 2029 laat voor nu structurele tekorten zien. De septembercirculaire biedt onvoldoende aanknopingspunten voor het oplossen van de gepresenteerde structurele tekorten. Daarnaast is het voor nu onzeker of bij de formatie van een nieuw kabinet, ondanks de inzet van de VNG, er een oplossing komt voor de financiële problematiek van de gemeenten.

In het kader van goed rentmeesterschap is het daarom een logische stap om voorbereidingen te treffen voor een eventuele besparingsopgave. Deze voorbereiding bestaat uit het inventariseren van kostenbesparende en inkomstenverhogende maatregelen voor de komende bestuursperiode. Hiermee geven we het nieuwe bestuur handvaten om te komen tot een stevig en toekomstbestendig financieel fundament.

4.2 Overeenkomstig artikel 6 van de Financiële verordening stelt u alleen de begroting voor het komende jaar vast en neemt u kennis van de meerjarenprognose.

5 Kanttekeningen

5.1 Geen

5.2 Het meerjarenbeeld 2028-2029 is niet structureel sluitend.

6 Kosten, baten en dekking

Voor een overzicht van de belangrijkste financiële informatie en ons dekkingsplan, verwijzen wij u naar de programmabegroting 2026, hoofdstuk 4 Financiële vooruitzichten.

7 Communicatie, participatie

Op 2 oktober aanstaande is een informatieavond gepland. De begroting 2026 zal een week voor de behandeling in uw raad op een publieksvriendelijke manier worden samengevat in een infographic in berichten van de brink.

8 Inclusie

De programmabegroting voldoet aan de toegankelijksheidseisen voor overheidswebsites.

Ja

9 Vervolg

Wanneer uw raad instemt met deze begroting, wordt deze conform de afspraken uiterlijk 15 november a.s. door uw raad voorgelegd aan de Provincie Drenthe. Deze bericht uw raad vervolgens voor 1 januari 2026 over het type toezicht dat zij voornemens zijn te gaan hanteren.

10 Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief programmabegroting 2026

2. Programmabegroting 2026

De raad van de gemeente Assen,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 23 september 2025

Besluit

1.1 De programmabegroting 2026, het daarin gepresenteerde beleid en de bijbehorende programma- en investeringsbudgetten voor het komende jaar vast te stellen.

1.2 De meerjarenprognose 2027 - 2029 voor kennisgeving aan te nemen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van donderdag 6 november 2025.

De raad voornoemd,

Voorzitter: M.L.J. Out
Griffier: J. de Jonge